

DERĪBA PIE SINAJA KALNA

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

5Moz 1:29–31, Hoz 11:1, Atkl 5:9, 5 Moz 29:10–13; 2Moz 19:5, 6; Rm 6:1, 2; Atkl 14:12; Rm 10:3.

ATMIŅAS PANTS:

“Jūs esat redzējuši, ko Es esmu darījis ēģiptiešiem un kā Es jūs esmu nesis uz ērgļa spārniem un esmu jūs pie Sevis atvedis.” (2Moz 19:4)

“**K**āds mazs zēns, viens no septiņiem bērniem ģimenē, iekļuva negadījumā un tika aizvests uz slimnīcu. Viņa mājās reti kad bija visa kā pietiekami. Viņam nekad nebija vairāk kā nepilna glāze piena. Ja glāze bija pilna, tā bija jāsadala ar diviem citiem bērniem, un tam, kas dzēra pirmais, bija jābūt uzmanīgam, lai neizdzertu par daudz. Pēc tam, kad mazais draugs bija ērti iekārtots slimnīcā, medmāsa atnesa viņam lielu glāzi piena. Viņš ilgpilnām acīm kādu brīdi raudzījās uz glāzi un tad, atceroties par ierobežojumiem mājās, jautāja: ‘Cik daudz es drīkstu dzert?’ Medmāsa mirdzošām acīm un kamolu kaklā atbildēja: ‘Dzer visu, bērns, dzer visu.’” (H. M. S. Richards, “Free Grace,” Voice of Prophecy News, June 1950, p. 4)

Līdzīgi šim zēnam, senā Israēla priekštiesība bija dzert no glābšanas akām. Israēla atbrīvošana no verdzības un apspiestības gadu simteņiem bija brīnišķīga dievišķās žēlastības atklāsme. Līdzīgi dievišķā žēlastība ir iesaistīta mūsu pašu atbrīvošanā no grēka.

NEDĒĻAS KOPSKATS:

Kādus salīdzinājumus Kungs izmantoja, lai aprakstītu Savas attiecības ar Israēlu? Kādos veidos stāsts par iziešanu un Sinaja kalnu ir paralēls mūsu personīgajai glābšanai? Kāda bija likuma loma Sinaja derībā?

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 15. maijā.

Uz ērgļa spārnieniem

Kā tauta Israēls bija iegrimis Ēģiptes pagānismā daudzus garus, grūtus gadsimtus. Tā noteikti bija pieredze, kas vājināja viņu zināšanas par Dievu, Viņa gribu un labestību.

Kā Kungs varēja viņus atgūt Sev?

Iesākumā Viņš gribēja parādīt Savas mīlestības patiesumu pret Israēlu, un Viņš to darīja ar Savu vareno atbrīvošanas darbu palīdzību. Viņš gribēja netieši mudināt tautu ar mīlestību atsaukties Viņa derības priekšlikumam. Dievs vispirms atgādināja Savus žēlsirdīgos darbus viņu labā pie Sinaja kalna.

Kādas divas ilustrācijas apraksta veidu, kā Kungs izveda Israēlu no Ēģiptes uz Sinaju?

2Moz 19:4, 5Moz 32:10–12 _____

5Moz 1:29–31, Hoz 11:1 _____

Ko šīs ilustrācijas mācīja Israēlam (un mums) par Dieva attieksmes būtību pret Saviem ļaudīm? _____

Šīs ilustrācijas norāda, ka mūsu Dievs ļoti apzinās mūsu bezpalīdzību. Izlasi Ps 103:13, 14. Gan ērgļa tēlā, gan vecākā, kas rūpējas par savu bērnu, mēs izjūtam Dieva rūpes par mūsu labklājību. Maigi, atbalstoši, aizsargājoši, iedrošinoši Viņš ilgojas aizvest mūs līdz pilnīgam briedumam.

“Ērglis ir slavens ar neparastu nodošanos saviem mazuļiem. Viņš arī dzīvoja kalnu virsotnēs. Mācot saviem mazuļiem lidot, tas uznesa tos uz savas muguras augstu kalnos, no kurienes varēja pārredzēt Sinaja līdzenumus, tad meta tos lejā dziļumā. Ja mazulis bija vēl par jaunu un pārāk nobijies, lai lidotu, ērglis metās lejup, noķēra to uz savas muguras un uzlidoja atpakaļ ligzdā augstu kalnos. Dievišķā balss saka, lūk, ‘kā Es jūs izvedu no Ēģiptes zemes?’ (George A. F. Knight “Theology of Narration” (Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Company, 1976), p. 128)

Salīdzini Dieva interesi par mums ar mūsu interesi vienam par otru. Kā Viņa rūpēm vajadzētu ietekmēt mūsu rūpes pret citiem? _____

Balstoties uz personīgo pieredzi, kādas ilustrācijas tev nāk prātā, lai aprakstītu Dieva nesavtīgo interesi par mums? Izdomā dažus savus salīdzinājumus, no savas personīgās pieredzes, arī no kultūras, kurā tu dzīvo. Līdzdali tos Bībeles izpētes grupā.

Glābšanas modelis

“Tāpēc saki Israēla bērniem: Es esmu Tas Kungs un izvedīšu jūs no Ēģiptes jūga, un izglābšu jūs no vergošanas, un atpestīšu jūs ar izstieptu roku un ar lielām tiesām. Un Es ņemšu jūs Sev par tautu un būšu jums par Dievu, un jūs zināsit, ka Es esmu jūsu Dievs Tas Kungs, kas jūs izvedis no Ēģiptes zemes.” (2Moz 6:6, 7)

Izlasi augstāk citētos pantus. Kādu principu mēs tajos ieraugām attiecībā uz Dieva lomu pret cilvēci derības attiecībās (pievērs uzmanību, cik bieži šajos pantos parādās vārds “Es”)? _____

Israēla atbrīvošana no Ēģiptes verdzības, kā arī Noa un viņa ģimenes izglābšana no plūdiem ir divi izcili glābšanas notikumi Mozus rakstos. Abi piedāvā ieskatu glābšanas zinātnē. Bet īpaši iziešanas notikums ir tas, kas atklāj glābšanas pamata modeli.

Kad Dievs saka Israēlam (ar Mozus starpniecību) “Es tevi izglābšu” (2Moz 6:6), Viņš burtiski pasaka: “Es rīkošos kā glābējs un tavš radnieks.”

“Vārds ‘glābt’ 6. pantā (2Moz 6. nodaļā) attiecas uz ģimenes locekli, kas izpērk citu ģimenes locekli, īpaši kad šis loceklis atrodas verdzībā parāda dēļ vai arī drīz nonāks verdzībā. Israēlam acīmredzami nebija laicīgu radnieku, kas viņu izglābtu, bet Dievs nu kļuva par Israēla radnieku, tā pestītāju.” (Bernard L. Ramm, *His Way Out* (Glendale, CA: Regal Books Division, G/L Publications, 1974), p. 50)

Kā tu saproti ideju par “izpirkšanu”, Dievam atpērkot Savu tautu no verdzības? Kāda bija cena, kas jāsamaksā? Ko tas stāsta mums par mūsu vērtību? (Sk. Mk 10:45, 1Tim 2:6, Atkl 5:9.) _____

2Moz 3:8 Dievs ziņo, ka Viņš ir “nonācis lejā”, lai glābtu Israēlu. Šis ir bieži sastopams ebreju vārds, lai runātu par Dieva mijiedarbību ar cilvēci. Dievs ir Debesīs, un mēs esam uz zemes, un tikai tad, ja Dievs nonāk uz zemes, Viņš var mūs izglābt. Vispatiesākajā šīs domas nozīmē mūs var izglābt tikai tas, ka Jēzus nonāca lejā, dzīvoja, cieta, mira un tika augšāmcelts. “Un Vārds tapa miesa un mājāja mūsu vidū” (Jņ 1:14) – vēl viens veids, kā pateikt, ka Dievs ir nonācis lejā, lai mūs izglābtu.

Sinaja derība

Otrā Mozus grāmata pievērš lasītāja uzmanību trim galvenajiem notikumiem. Iziešana, derības slēgšana un telts jeb svētnīcas būvēšana kā trīs kalni paceļas pāri mazākiem notikumiem. Derības slēgšana, par ko ziņots 2Moz 19.–24. nodaļā, bija no šiem “kalniem”. Īss 19.–24. nodaļas pārskats atklāj notikumu secību un saistību.

Pat ja tev nav laika izlasīt visus zemāk minētos pantus, pievērs uzmanību notikumu secībai:

1. *Israēla ierašanās un apmešanās pie Sinaja kalna pēc piedzīvotās Kunga atbrīvošanas (2Moz 19:1, 2).* _____
2. *Dievs ierosinājums slēgt derību ar Israēlu (2Moz 19:3–6).* _____
3. *Israēla atbilde, pieņemot derību (2Moz 19:7, 8).* _____
4. *Sagatavošanās formālai derības saņemšanai (2Moz 19:9–25).* _____
5. *Desmit baušļu pasludināšana (2Moz 20:1–17).* _____
6. *Mozus kā derības starpnieks (2Moz 20:18–21).* _____
7. *Derības principi nosaukti (2Moz 20:22 līdz 2Moz 23:22).* _____
8. *Derības ratificēšana (2Moz 24:1–18).* _____

Šai derībai ir svarīga loma glābšanas plānā. Tā ir ceturrtā Bībelē nosauktā derība (pirms tam bija Ādama, Noa un Ābrahāma derības), un tajā Dievs atklāj Sevi pilnīgāk nekā iepriekš, īpaši kad tiek iecelti svētnīcas rituāli. Tādējādi svētnīca kļūst par līdzekli, ar kura palīdzību Viņš parāda ļaudīm glābšanas plānu, kas viņiem ir jāatklāj pasaulei.

Lai gan Kungs bija izglābis Israēlu no Ēģiptes verdzības, Viņš gribēja, lai viņi saprot, ka glābšanai ir lielāka, svarīgāka nozīme nekā tikai atbrīvošana no fiziskas verdzības. Viņš gribēja izglābt viņus no grēka, no vislielākās verdzības, un tas varēja notikt, tikai pateicoties Mesijas upurim, kā to mācīja svētnīcas kalpošanas simboli un prototipi. Tāpēc nav brīnums, ka drīz pēc tam viņi tika izglābti no verdzības un, dodot likumu, israēlieši tika pamācīti izveidot svētnīcas kalpošanu, jo tajā Dievs atklāja viņiem glābšanas plānu – kas ir derības patiesā nozīme un nolūks. Jo derība ir veltīga, ja tā nav glābšanas derība, ko Kungs piedāvā kritušajai cilvēcei. Tāda tā bija Ēdenē, un tāda tā bija pie Sinaja.

Kāpēc derība starp Dievu un Israēla tautu bija nepieciešama? (Sk. 5Moz 29:10–13, vēlreiz ievērojiet attiecību aspektu derībā.) _____

Dievs un Israēls

“Bet tagad, ja jūs uzklausīsit Manu balsi un turēsīt Manu derību, tad jūs Man būsit par īpašumu visu tautu vidū, jo Man pieder visa pasaule. Un jūs būsit Man par priesteru un ķēniņu valsti un par svētu tautu. Šos vārdus tev būs teikt Israēla bērniem.” (2Moz 19:5, 6)

Šajos pantos Kungs stāda priekšā Savu derību ar Israēla bērniem. Lai gan vienā ziņā Kungs viņus ir aicinājis, šis aicinājums netiek automātiski viņiem piešķirts bez viņu izvēles. Viņiem bija jāsadarbojas. Pat viņu izglābšana no Ēģiptes bija saistīta ar sadarbību: ja viņi nedarīs to, ko Kungs saka (piemēram, ja nenotrieps durvis ar asinīm), viņi netiks atbrīvoti. Tas bija tik vienkārši.

Kungs arī nesaka viņiem: “Patīk jums vai nepatīk, jūs būsit man īpašs dārgums un priesteru tauta.” Tas tā nedarbojas, un šis pants to nepasaka.

Izlasi 2Moz 19:5, 6, kas citēts iepriekš. Kā tu saproti, ko Kungs pasaka glābšanas ticībā kontekstā? Vai pavēle paklausīt Kungam kaut kādā veidā atceļ glābšanu žēlastībā? Kā šie panti palīdz tev rast atbildi? Rm 3:19–24, Rm 6:1, 2; Rm 7:7, Atkl 14:12. _____

“Mēs nenopelnām glābšanu ar savu paklausību. Jo glābšana ir brīva Dieva dāvana, ko saņem ticībā. Bet paklausība ir ticības auglis.” (Elena Vaita “Ceļš pie Kristus”, 61. lpp.)

Padomājiet, ko Kungs bija labprātīgs darīt Israēla tautas labā: Viņš ne tikai brīnumainā veidā atbrīvoja viņus no Ēģiptes verdzības, bet Viņš gribēja padarīt Viņus par savu dārgo īpašumu, par priesteru tautu. Balstot savas attiecības ar Viņu uz Viņa glābšanu (gan laicīgo no Ēģiptes verdzības, gan mūžīgo), Kungs centās pacelt viņus tādā garīgā, intelektuālā un morālā līmenī, kas padarītu viņus par brīnumu senajā pasaulē, – ar mērķi izmantot viņus evaņģēlija sludināšanā tautām. Viss, kas viņiem bija jādara, atsaucoties Dievam, bija paklausība.

Kādos veidos mūsu personīgajai, viens pret vienu pieredzei ar Kungu vajadzētu atspoguļot to pašu principu, ko mēs redzam šodienas pētījumā? _____

Apsolījumi, apsolījumi... (2Moz19:8)

Pirmajā mirklī viss izskatās labi. Kungs atbrīvo Savu tautu, piedāvā viņiem derības apsolījumus, un viņi piekrīt: viņi darīs visu, ko Kungs no viņiem prasa. Tas ir darījums, kas “noslēgts debesīs”, vai ne?

Izlasi šos pantus. Ko tie stāsta mums par Israēla atbildi uz derību?

Rm 9:31, 32 _____

Rm 10:3 _____

Ebr 4:1, 2 _____

Lai arī ko Dievs prasa mums darīt, mūsu attiecībām ar Viņu ir jābūt pamatotām ticībā. Ticība nodrošina pamatu, kam seko darbi. Darbi paši par sevi nevar mūs padarīt pieņemamākus svētā Dieva acīs, lai cik šķīsta motivācija tiem būtu, lai cik sirsnīgi tie tiktu darīti, lai cik to būtu daudz. Tie nespēja glābt Israēla laikā un nespēj arī tagad.

Tomēr, ja Bībele atkal un atkal uzsver darbus, kāpēc darbi nevar padarīt mūs pieņemamākus Dieva acīs? (Sk. Jes 53:6; Jes 64:6; Rm 3:23.) _____

Diemžēl ebreju tauta ticēja, ka viņu paklausība ir kļuvusi par viņu glābšanas līdzekli, nevis par glābšanas rezultātu. Viņi centās iegūt taisnību ar savu paklausību likumam, nevis ar Dieva taisnību, kas nāk ticībā. Sinaja derība – lai gan tā tika pasniegta ar daudz sīkāku pamācību un likumu kopumu – bija paredzēta kā žēlastības derība tieši tāpat kā visas iepriekšējās derības. Šī derība, brīvi piešķirta un pieņemta, rada sirds izmaiņu, kas vada uz paklausību. Problēma, protams, nebija viņu mēģinājums paklausīt (jo derība pieprasīja viņu paklausību). Problēma bija viņu “paklausības” veids, kas patiesībā nemaz nebija paklausība, kā to pierāda tautas turpmākā vēsture.

Izlasi uzmanīgi Rm 10:3, īpaši pēdējo daļu. Kādu domu Pāvils šeit izsaka? Kas notiek ar cilvēkiem, kas cenšas panākt paši savu taisnību? Kāpēc šādi mēģinājumi neizbēgami noved grēkā, netaisnībā un dumpī? Paskaties uz savu dzīvi. Vai mēs neesam briesmās izdarīt to pašu? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļas “Iziešana” (281.–290. lpp.), “No Sarkanās jūras līdz Sinaja tuksnesim” (291.–302. lpp.), “Baušļu došana Israēlam” (303.–314. lpp.).

“Verdzības gars rodas, cenšoties dzīvot saskaņā ar reliģijas likumu, cenšoties izpildīt likuma prasības pašiem savā spēkā. Mums ir cerība tikai tad, ja atrodamies Ābrahāma derībā, kas ir žēlastības derība ticībā Jēzum Kristum. Evaņģēlijs, kas tika sludināts Ābrahāmam, kas deva viņam cerību, bija tas pats evaņģēlijs, kas tiek sludināts mums mūsu laikā, kas mums dod cerību. Ābrahāms raudzījās uz Jēzu, kas ir mūsu ticības Autors un Pabeidzējs.” (Elena Vaita “The SDA Bible Commentary” 6. sēj., 1077. lpp.)

“Ēģiptes verdzībā daudzi israēlieši lielā mērā bija zaudējuši izpratni par Dieva bauslību un sajaukuši tās priekšrakstus ar pagānisma ieražām un tradīcijām. Dievs viņus aizveda pie Sinaja un tur ar savu paša balsi pasludināja tiem savus likumus.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši”, 334. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kā derības attiecības bija domātas, lai saglabātu Israēla fizisko un garīgo brīvību? (Sk. 3Moz 26:3–13; salīdzini ar 5Moz 28:1–15.)

2. Izlasi vēlreiz 2Moz 19:5, 6. Ievēro, ka Kungs izsaka šādu apgalvojumu: “Visa zeme pieder Man.” Kāpēc Viņam tas būtu jāsaka, īpaši šajā kontekstā, cenšoties noslēgt derību ar šiem ļaudīm? Kā šeit iederas mūsu izpratne par sabatu un tā nozīmi?

3. Mēs saprotam, ka grēki mums ir piedoti, tikai pateicoties Dieva žēlastībai. Kā mēs saprotam Dieva žēlastības lomu, padarot mūs spējīgus dzīvot ticības un paklausības dzīvi?

KOPSAVILKUMS:

Dieva derība, kas tika noslēgta ar Israēlu pie Sinaja, bija žēlastības derība. Israēls bija saņēmis bagātīgus Viņa žēlsirdīgās mīlestības un rūpju pierādījumus, īpašā veidā tikt atbrīvots no Ēģiptes verdzības, bet nu Dievs aicināja tautu slēgt derību ar Viņu, kas saglabātu un veicinātu viņu brīvību. Lai gan Israēls atbildēja apstiprinoši, viņiem trūka patiesas ticības, ko motivētu mīlestība. Viņu vēlākā vēsture norāda, ka viņi galvenokārt nesaprata derības patieso dabu un sabojāja to, pārvēršot par sistēmu, kas glābtu ar darbiem. Mums nav jāatkārto Israēla kļūda, ignorējot brīnišķīgo žēlastību, kas ir izlieta pār grēciniekiem.